

การปลูกฝังจิตสำนึกความเป็นไทย ความรักชาติและรักวัฒนธรรมไทย¹

Establishment of Thainess, Love of Nation and Thai Culture

ปัญญา รุ่งเรือง Panya Roongruang²

บทคัดย่อ

ความเสื่อมทางวัฒนธรรมซึ่งส่งผลต่อความมั่นคงของชาติ เป็นผลมาจากความย่ำแย่ทางคุณธรรม ความชาติวินัยในตนเอง การขาดสำนึกต่อส่วนรวม และนิสัยมักง่ายของประชากร ซึ่งเกิดจากความบกพร่องในกระบวนการขัดเกลาทางสังคม เนื่องจากความบกพร่องขององค์ประกอบหลัก 5 ส่วนคือ (1) ความบกพร่องในการเลี้ยงดูและอบรมเด็กของสถาบันครอบครัว (2) ความบกพร่องในการดำเนินการและปฏิบัติการอบรมสั่งสอนประชาชน ของสถาบันศาสนา (3) ความบกพร่องในการบริหาร จัดการ และการดำเนินงานของสถาบันการศึกษา โดยมี (4) สื่อมวลชนเป็นเครื่องมือสำคัญในการเสริมสร้างอุปนิสัยอันไม่พึงปรารถนาและค่านิยมที่ไม่พึงประสงค์ ทั้งนี้เพราะ (5) ความบกพร่องของการจัดการบริหารบ้านเมืองของฝ่ายการเมืองการปกครอง โดยเฉพาะอย่างยิ่งคือผู้นำสังคมทุกระดับ ซึ่งอาจแก้ไขได้โดยอาศัยความร่วมมือทั้งภาครัฐและเอกชน ได้แก่ สถาบันครอบครัว วัด โรงเรียน และสื่อมวลชน

ABSTRACT

Thai cultural declining that effect to national stability is the result of people's lacking of ethical, self-discipline, public minded and social awareness, which are resulted by the failure of; (1) child resting in the family, (2) religious practice, (3) education management, (4) promotion of the unwanted value created by bad mass media, and all of these problems are because of (5) un-succeeded management of the government and political practice led by the unqualified leader of all levels. These problems will be solved by the cooperative of government and non-government sectors, including families, monasteries, schools, and mass-media.

ความสำคัญของปัญหา

สภาพทั่วไปทั้งทางการเมือง การปกครอง เศรษฐกิจและสังคมไทย ส่อเค้าถึงอันตรายต่อความเป็นไทยและความมั่นคงของชาติ อาทิ การขาดความละเอียดต่อการกระทำที่ผิดทำนองคลองธรรม และจรรยาบรรณในสาขาวิชาชีพต่างๆ ความย่ำแย่ทางคุณธรรมและจริยธรรม ความเห็นแก่ตนยิ่งกว่าส่วนรวม การขาดวินัยในตนเองและสังคมที่ขาดระเบียบ การถูกรวบงำด้วยลัทธิวัตถุนิยม สภาวะวิกฤตในความวิบัติของภาษาไทย และความบกพร่องในกิริยามรรยาทและบุคลิกไทย สิ่งทั้งหลายเหล่านี้ล้วนแสดงให้เห็นว่า “คนไทยขาดสำนึกในความเป็นไทย หย่อนในความรักชาติและวัฒนธรรมไทย” แต่ถูกรวบงำโดยอิทธิพลจากวัฒนธรรมภายนอก ที่หล่อหลอมให้เป็นพลเมืองซึ่ง “ยากแก่การฝากอนาคต ฝากความหวัง ของชาติและความเป็นไทยไว้ได้อย่างสนิทใจ” หากยังปล่อยให้สภาพการณ์เป็นไปเช่นนี้เรื่อยๆ ไปโดยไม่มีการแก้ไขแล้วไซ้ คงจะถึงกาลล้นชาติสักวันหนึ่ง

ดังนั้นจึงเป็นการสมควรที่จะต้องมีการศึกษาวิจัยถึงตัว ปัญหา สาเหตุ และแนวทางการแก้ไข “ปัญหาการขาดสำนึกในความเป็นไทย ความรักชาติ และรักวัฒนธรรมไทย” เพื่อดำเนินการแก้ไขได้อย่างถูกต้อง มีประสิทธิภาพ ตรง

¹ การวิจัยนี้เป็นโครงการหนึ่งใน แผนงานวิจัยเรื่องการฟื้นฟูวัฒนธรรมเพื่อความมั่นคงของชาติ (Thai Culture Restoration For National Stability) โดย ปัญญา รุ่งเรือง, สุเชาว์ พลอยชุม, วิไลศักดิ์ กิ่งคำ และ พรทิพย์ เย็นจะบก

² ภาควิชาศิลปนิเทศ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ กรุงเทพฯ

ประเด็น และทันต่อเหตุการณ์

วัตถุประสงค์ของการวิจัย (1) ศึกษาสภาพ “การขาดสำนึกในความเป็นไทย รักชาติและวัฒนธรรม” ของประชาชนไทย (2) ศึกษาสาเหตุที่ทำให้เกิด “การขาดสำนึกในความเป็นไทย รักชาติและวัฒนธรรม” (3) ศึกษาหาแนวทางในการแก้ปัญหา “การขาดสำนึกในความเป็นไทย ความรักชาติและรักวัฒนธรรมไทย”

ระเบียบวิธีและการวิจัย การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ ใช้วิธีสัมภาษณ์ สัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ ร่วมกับการวิจัยเชิงปริมาณ โดยมีขอบเขตของการศึกษาคือกลุ่มตัวอย่างประชากรในกรุงเทพฯและปริมณฑล จำนวน 580 คน จำแนกตามอาชีพ เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามชนิดประมาณค่า (Rating scale) จากมากไปหาน้อย 5-1 ใช้สถิติคือมัธยฐาน (Median) และฐานนิยม (mode) การตัดสินใจ ถือเอาความเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามที่มีค่ามัธยฐานในระดับมากที่สุดตั้งแต่ 3.50 ขึ้นไป และมีความสอดคล้องต้องกัน โดยตีความจากผลต่างระหว่างฐานนิยมกับมัธยฐาน กล่าวคือผลต่างเท่ากับ 1 หรือน้อยกว่า หมายความว่าข้อกระทงนั้นผู้ตอบมีความเห็นสอดคล้องกัน แต่ถ้าผลต่างมากกว่า 1 หมายความว่าข้อกระทงนั้นผู้ตอบมีความเห็นไม่สอดคล้องกัน

ผลการวิจัย

1. ด้านปรัชญา แนวคิดของประชาชนโดยทั่วไป

๙. ข้อบ่งชี้ถึงปรัชญา แนวคิด ของคนไทยในปัจจุบัน

ใคร่ใคร่ได้ไม่รู้จักพอ เห็นแก่ตัวมากขึ้น ขาดความโอบอ้อมอารีมีน้ำใจ บัดความรับผิดชอบ คิดว่าประเทศชาติไม่ใช่ของตนแต่เพียงผู้เดียว อายุที่จะแสดงออกซึ่งความเป็นไทย ขาดความภูมิใจในวัฒนธรรมไทย รักและหวงแหนมรดกวัฒนธรรมไทย ชักจูงง่าย เถลของนอก (เช่น ตั้งชื่อทุกอย่างเป็นฝรั่ง) ขาดความรู้ ความเข้าใจ ขาดความเอาใจใส่ในศิลปวัฒนธรรมไทย รู้เรื่องราวของชาติอื่นมากกว่าไทย เอาอย่างฝรั่งโดยขาดความยั้งคิด มีทัศนคติว่า “ความเกรงใจคือความพ่ายแพ้” ไม่ฟังดนตรีไทย ไม่ดูโขนละคร ชอบดนตรีฝรั่ง นิยมการเดินร่ำแบบไม่สุภาพ

๑๐. สาเหตุที่ทำให้คนไทยในปัจจุบันมีลักษณะตามข้อบ่งชี้

ขาดความรู้ ความเข้าใจในประวัติศาสตร์ชาติไทย และวีรบุรุษ-สตรีไทย ไม่เห็นคุณค่าและความสำคัญของศิลปวัฒนธรรมไทย คิดว่าคิดว่าวัฒนธรรมไทยเป็นสิ่งล้าหลัง ไม่ทันสมัย ไม่ควรใช้ คิดว่าตะวันตกชาติที่เจริญแล้วจึงเอาอย่างโดยขาดความยั้งคิด ไม่เป็นตัวของตัวเอง ถูกต่างชาติครอบงำความคิด ถูกชี้นำด้านต่างๆ สังคมไทยมีอิสรภาพมากเกินไป ขาดระเบียบขาดวินัยในตนเอง ผู้คนสามารถกระทำผิดได้ง่ายเพราะกฎหมายไม่ศักดิ์สิทธิ์ กฎหมายมีช่องโหว่เปิดโอกาสให้คนชั่วได้เปรียบคนดี ผู้ถือกฎหมายทำผิดเสียเอง ใช้กฎหมายเป็นเครื่องมือหาเงิน

๑๑. แนวทางการแก้ไข

ปลูกฝังให้เด็กและเยาวชนมีความรักความภาคภูมิใจในความเป็นไทย ปลูกฝังความรักและชื่นชมยินดี ในศิลปกรรมไทย และวัฒนธรรมไทย กระตุ้น สื่อต่างๆ ให้ร่วมมือกันรณรงค์การธำรงรักษาความเป็นไทย เร่งปลูกฝังจิตสำนึกไทยผ่านสื่อมวลชนและควรทำอย่างต่อเนื่อง ปลูกจิตสำนึกความเป็นไทยตั้งแต่เด็ก โดยเริ่มต้นที่ครอบครัวก่อน กระตุ้นให้รู้ว่ายัยทางวัฒนธรรมมาถึงตัวแล้ว ต้องช่วยกันป้องกันแก้ไข ป้องกันมิให้คนชั่วได้ตำแหน่งที่มีโอกาสเอารัดเอาเปรียบคนอื่นได้ กฎหมายต้องเข้มแข็ง ถูกต้องยุติธรรม ผู้รักษากฎหมายต้องมีคุณธรรม

2. ด้านวิกฤตการณ์ด้านศาสนา

๙. ข้อบ่งชี้ถึงวิกฤตการณ์ด้านศาสนา

ผู้คนขาดสำนึกในความดี ไม่เกรงกลัวไม่ละอาย ที่จะทำความผิด ความชั่ว ปฏิบัติตามธรรมะในพุทธศาสนา น้อยลง ผู้คนขาดความเกรงใจ (เห็นแก่ตัว) ในทุกเรื่อง ผู้คนไม่ค่อยทำบุญตักบาตร ไม่ค่อยไปวัด ไม่ค่อยรักษาศีล พระที่มีภูมิปัญญาเขียนงานเผยแผ่แพร่ น้อย อบรมสั่งสอนคนน้อยเกินไป ความเลื่อมใสในศาสนาลดลง สูญเสียศรัทธา

ทางศาสนา พระสงฆ์หย่อนการศึกษาพระธรรมวินัย ทำตัวให้เสื่อมศรัทธา คำสอนถูกเบี่ยงเบน บิดเบือน ทำให้คนเข้าใจผิด ได้รับความรู้ความเข้าใจที่ผิด สมราวาสใช้ศาสนาเป็นเครื่องมือหากิน ผู้คนไม่ยึดถือสาระของศาสนากลับไปติดไสยศาสตร์และเครื่องรางของขลัง ศาสนาไม่เสื่อม แต่ผู้ถ่ายทอดศาสนาเสื่อมลง

๒. สาเหตุแห่งวิกฤตทางพุทธศาสนา

พระสงฆ์ไม่ปฏิบัติตนให้สมควรกับการเคารพ ไม่เป็นตัวอย่างที่ดี ผู้คนขาดการอบรมสั่งสอนทางศาสนาทั้งในครอบครัว และสถานศึกษา ผู้คนไม่เชื่อเรื่องกฎแห่งกรรม เพราะระบบสังคมทำให้คนชั่วได้ดีบ่อยๆ มีสื่อที่ยั่วยุสงฆ์ให้ผิดวินัยเข้าถึงได้ง่ายและยากที่จะควบคุม เช่น ทีวีทัศน์ ประชาชนเข้าไม่ถึงแก่นของศาสนาติดอยู่แค่เปลือกหลงพิธีกรรม ไม่ใส่ใจว่าพุทธศาสนาคือรากเหง้าของวัฒนธรรมไทย ไม่ค่อยมีกิจกรรมดึงคนเข้าวัดแต่มีสิ่งดึงดูดคนออกจากวัดมาก

๓. ข้อเสนอแนะการแก้ไข

ควรมีเอกสารสอนธรรมะที่อ่านเข้าใจง่าย เผยแพร่มากๆ ควรสร้างพระนักเทศน์นักสอนที่เข้าใจเด็กรุ่นใหม่ ถ่ายทอดธรรมะแก่ รัฐควรเพิ่มบทบาทการรณรงค์ส่งเสริมศาสนาอย่างต่อเนื่อง ในทุกวงการ ครอบครัวต้องปลูกฝังศรัทธาในศาสนา และคุณธรรมแก่เด็กในบ้าน โรงเรียนต้องมีบทบาทในการปลูกฝังธรรมะของศาสนาพุทธให้มากขึ้น วัดควรทำกิจกรรมทางสังคมให้มากขึ้น มีส่วนช่วยสังคมให้มากขึ้น ควรมีการปรับปรุงรูปแบบการถ่ายทอดธรรมะ โดยการใช้สื่อให้เข้าใจง่าย พระสงฆ์ต้องปรับปรุงวัฏปฏิบัติของตนเองให้อยู่ในพระธรรมวินัย ปรับปรุงกฎหมายเกี่ยวกับการศาสนาให้รัดกุม และมีประสิทธิภาพ เว้นการสอนเพื่อให้เข้าถึงแก่นธรรมะ สอนให้คนเข้าถึงธรรมะมากขึ้น

3. ด้านการศึกษา

๔. ข้อบ่งชี้ถึงปัญหาทางวัฒนธรรมที่เกิดจากการจัดการศึกษา

การศึกษาแบบใหม่ให้อิสระแก่ผู้เรียนมากเกินไป มีการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ วรรณคดีไทย ศิลปะวัฒนธรรมไทยน้อยเกินไป ขาดการอบรมสั่งสอน และกระตุ้นอย่างจริงจังในการสืบสานวัฒนธรรม ทำให้เกิดความอ่อนแอทางวัฒนธรรม เน้นการศึกษาเพื่อสอบเข้ามหาวิทยาลัย มากกว่าคุณภาพชีวิตและสังคม ลอกแบบการศึกษาตะวันตก ทำให้เด็กขาดความเป็นไทย ใช้การศึกษาเป็นเครื่องมือหากิน เช่น กวดวิชา ธุรกิจการศึกษาต่างประเทศ โรงเรียนนานาชาติ เป็นต้น ผู้สอนขาดจิตวิญญาณของความเป็นครู เอาใจใส่เด็กน้อยลง คนทั่วไปขาดความรู้ความเข้าใจในประวัติศาสตร์ ไม่รู้จักคุณของบรรพบุรุษ คนไม่รักธรรมชาติ ไม่รักสิ่งแวดล้อม สิ่งแวดล้อมถูกทำลายไปมาก เนื้อหาที่เป็นองค์ความรู้ทางศิลปะและวัฒนธรรมแห่งชาติมีน้อยเกินไป

๒. สาเหตุ ของปัญหาทางวัฒนธรรมที่มาจากด้านการศึกษา

ครูขาดสำนึกความเป็นไทย และเป็นตัวอย่างที่ไม่ดีในการมีค่านิยมไทย ไม่มีการสอนประวัติศาสตร์ หน้าที่ศีลธรรม อย่างต่อเนื่องแต่ละระดับชั้น ให้ความรู้ประวัติศาสตร์ วรรณคดีไทย และศิลปะวัฒนธรรมไทยน้อยเกินไป จัดการอุดมศึกษาแบบรวบอำนาจ การสอบเข้ามหาวิทยาลัยแบบรวมศูนย์ กฎหมายการศึกษาเปิดช่องให้ผู้ฉวยโอกาสหากินด้วยการศึกษา ความเปลี่ยนแปลงทางสังคมทำให้เกิดค่านิยมว่าครูเป็นเพียงลูกจ้าง การจัดการศึกษาที่ไม่สัมพันธ์กับธรรมชาติและศิลปวัฒนธรรม ขาดผู้บริหารการศึกษาที่มีความรู้ความสามารถจริง ที่มีอยู่มักเป็นแบบฉาบฉวย ครูต้องทำงานอื่นที่ไม่ใช่งานสอนมากเกินไป ระบบการศึกษาไม่ค่อยปลูกฝังความเป็นไทยเท่าที่ควร โรงเรียนยังไม่ได้ปลูกฝังค่านิยมในศิลปวัฒนธรรมไทยแก่นักเรียนอย่างจริงจังและเพียงพอ

๓. แนวทางการแก้ไข

จัดการและวางแผนการศึกษาด้านศิลปวัฒนธรรม ให้ครอบคลุมทุกระดับ เพิ่มการเรียนการสอนวิชาประวัติศาสตร์ หน้าที่พลเมือง-ศีลธรรมให้มากขึ้น ยกเลิกการสอบเข้ามหาวิทยาลัยแบบรวมศูนย์ ให้มหาวิทยาลัยจัดสอบเอง จัดตั้งมหาวิทยาลัยเปิด คุณภาพสูง ที่เน้นความเป็นไทยให้มากขึ้น จัดให้มีรายวิชาและกิจกรรมส่งเสริมให้

เด็กมีความเป็นไทย ได้เรียนรู้ และมีจิตสำนึกที่ดีต่อวัฒนธรรมไทย ประชาชนต้องเป็นหูเป็นตา อย่าให้มีการทำธุรกิจทางการศึกษา ลดภาระงานครูลง อย่าให้เกินกำลัง เพื่อจะได้มีเวลาสอนอย่างเต็มที่ จัดการศึกษานอกสถานที่เรื่อง ธรรมชาติสิ่งแวดล้อมและศิลปวัฒนธรรม สร้างสมดุลให้เรียนรู้เรื่องไทยไม่น้อยกว่าเรื่องราวของต่างประเทศ ปลุกฝัง จิตสำนึกในหน้าที่ต่อชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์

4. ด้านการเมือง การปกครอง

๙. ข้อบ่งชี้ปัญหาวัฒนธรรมที่มีผลมาจากการเมือง การปกครอง

มีการรวมกลุ่มเรียกร้องสิทธิที่รุนแรง และไม่สมเหตุสมผลบ่อยๆ มีการทุจริตและประพฤติมิชอบเพื่อผลประโยชน์ตนและพวกพ้องอย่างมาก สังคมไม่สงบสุข คนดิ้อยู่ลำบาก ส่วนคนชั่วอยู่ได้อย่างไม่ต้องเกรงใจใคร นักการเมืองและนักปกครองเห็นแก่ตัว ขาดจิตสำนึกที่ดี การใช้เสรีภาพที่ไม่มีขอบเขต ทำตามอำเภอใจ แต่ไม่ค่อยทำหน้าที่ของตนๆ คนไทยมีสิทธิเสรีภาพมาก สื่อมวลชนมีเสรีภาพอย่างไม่มีขอบเขต ตกเป็นเบี้ยล่างของต่างชาติมากเกินไป (เช่น เรื่องนักข่าวต่างชาติที่มีปัญหา) เล่นพวกมากกว่าส่งเสริมคนเก่ง ทำให้คนมีความสามารถไม่ตรงกับงาน

๙. สาเหตุที่การเมืองการปกครองทำให้เกิดวิกฤตทางวัฒนธรรม

ประชาชนขาดความรู้เข้าใจ ในสิทธิและหน้าที่ของพลเมืองดี การขาดสำนึกในความดีงาม ความไร้คุณธรรมของนักการเมือง เจ้าหน้าที่ กฎหมายไม่ศักดิ์สิทธิ์ เจ้าหน้าที่ผู้ใช้อกฎหมายทำผิดเสียเอง คนไทยไม่ชอบแสดงความคิดเห็น ขอบคด้อยตามมากกว่าได้แย้ง ประชาชนขาดระเบียบวินัยในตนเองทำให้เกิดสังคมที่ไร้ระเบียบแบบแผน การใช้อกฎหมายที่ไม่เสมอภาค มีการเลือกปฏิบัติ การปกครองที่เน้นเศรษฐกิจมากกว่าคุณภาพและคุณธรรมของประชาชน

๑๐. แนวทางการแก้ไขวิกฤตวัฒนธรรมที่มีสาเหตุมาจากการเมือง การปกครอง

ต้องให้การปกครองเพื่อปลูกฝังคุณธรรมและจิตสำนึกที่ดีแก่ประชาชน ใช้ศาสนาเป็นเครื่องมือแก้ไขพื้นฐานจิตใจของนักการเมือง นักปกครอง ประชาชนต้องให้ความสนใจการเมืองเพิ่มขึ้น มีส่วนรวมมากขึ้น ฝึกฝนและปลูกฝังวินัยในตนเองตั้งแต่ที่บ้าน และที่โรงเรียนทุกระดับชั้น เน้นการศึกษาให้เด็กรู้จักคิด วิเคราะห์ อย่างถูกต้องตามทำนองคลองธรรม สร้างภูมิคุ้มกันทางการเมือง ด้วยการเลือกคนดีเป็นผู้แทน ไม่ใช่ด้วยเงิน เลือกคนให้เหมาะกับงานโดยไม่คำนึงถึงฐานะ และพวกพ้อง

5. ด้านสังคม

๙. ข้อบ่งชี้ปัญหาวัฒนธรรมทางสังคม

การแต่งการสตรีเปิดเผยมากขึ้น ไม่ปกปิดส่วนที่ควรปกปิด การมีสัมพันธ์ทางเพศก่อนวัยอันควร นักศึกษาอยู่รวมกันฉันสามีภรรยา วัตถุนิยมรุนแรงมาก ผู้คนเห็นความสำคัญของวัตถุมากกว่าจิตใจ ขาดจิตสำนึกที่ว่า “ส่วนรวมย่อมสำคัญกว่าส่วนตน” ผู้คนขาดวินัยในตนเอง ทำให้สังคมไร้ระเบียบ การใช้วัฒนธรรมต่างชาติเข้ามาแทนวัฒนธรรมไทยเป็นการสร้างปัญหาสังคม คนไทยมีวิถีชีวิตแบบตะวันตกจนลืมวิถีชีวิตไทย กลุ่มผู้มีอำนาจครอบงำสังคมใช้อำนาจในทางที่ผิด ผู้คนอยากเด่น อยากดัง อยากมีอำนาจมากกว่าอยากจะเป็นคนดี แย่งกันทำมาหากินสนใจเกียรติยศชื่อเสียงจนลืมเอาใจใส่ลูก ไม่มีเวลาให้ลูก ให้แต่วัตถุ เด็กต้องพึ่งสังคมภายนอก เช่น เพื่อน โทรศัพท์ ตกเป็นทาสของสังคมผู้บริโภค ทาสโฆษณา และเทคโนโลยีสมัยใหม่ ขาดสิ่งเสริมสร้างให้เกิดความดีงามทางใจ เช่น ดนตรีและศิลปะที่มีคุณค่า ครอบครัวแตกแยกเป็นเหตุให้เยาวชนต้องหาทางออกที่เป็นโทษ เมืองไทยกลายเป็นสังคมของการพนัน และยาเสพติด

๑๐. สาเหตุของปัญหา

สื่อมวลชนนำเสนอเรื่องราวต่างประเทศมากเกินไป ทำให้เกิดการเอาอย่างในทางที่ไม่เหมาะสม ความเปลี่ยนแปลงทางสังคมที่เป็นไปแบบตะวันตกบางอย่างขัดกับวัฒนธรรมไทย กระแส “โลกาภิวัตน์” มากเกินไปควรทำให้เกิดค่านิยมแบบใหม่ที่ไม่เหมาะสม ใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่มากเกินไป จนละเลยเทคโนโลยีพื้นบ้าน เหลือเฟื้อ ทำตาม

กันฝรั่งในทุกๆเรื่อง ขาดความยั้งคิด ความยึดติดนิยมวัตถุ การติดใน ลาภ ยศ สรรเสริญ และความสุขาทางวัตถุ การแก่งแย่งชิงดี ของผู้นำสังคมสร้างปัญหาที่สลับซับซ้อน ยากที่จะแก้ไข

๖. แนวทางการแก้ไข

ปลูกฝังแนวคิดและค่านิยมไทยในทุกระดับ ต่อด้านกลุ่มอำนาจ แก้ปัญหาด้วยปัญญา และสติ ต้องนำความคิดคนส่วนใหญ่ให้ไปในทางที่ถูกต้อง เน้นการจัดการศึกษาแบบองค์รวม โดยพ่อ แม่ ครู ผู้นำในสังคมและสื่อ ต้องร่วมมือกัน ปลูกฝังความเป็นไทยให้แก่เด็ก สร้างสิ่งแวดล้อมที่ดี เช่น สวนสาธารณะ สถานที่พักผ่อน ต้องจัดระเบียบสังคมทุกด้าน มีบทลงโทษที่แน่นอน และเข้มแข็ง ต้องสร้างสำนึก ความเห็นแก่ส่วนรวมมากกว่าตนเอง

6. ด้านเศรษฐกิจ

๙. ข้อบ่งชี้ถึงวิกฤตวัฒนธรรมที่มีผลมาจากปัญหาทางเศรษฐกิจ

ระบบเศรษฐกิจที่เป็นแบบไม่พึ่งตนเอง เป็นอันตรายต่อประเทศชาติ ประชาชนตกเป็นทาสทุนนิยม วัตถุนิยม และเป็นทาสโฆษณา ไทยตกเป็นทาสธุรกิจต่างประเทศ ให้เข้ามาครอบงำเงินไทยออกนอก พ่อค้าเห็นแก่ตัว อารวัดเอาเปรียบ ไม่มีความเกรงใจ ไม่มีคุณธรรม มีทัศนคติว่าไม่ใช่ของนอก ไม่ทันสมัย เป็นอันตรายต่อสังคมไทย ระบบเศรษฐกิจหวังกำไรมากกว่าเศรษฐกิจแบบพอมีพอกินอย่างแต่ก่อน การใช้จ่ายฟุ่มเฟือย ใช้เงินเกินตัวเพื่อซื้อหาวัตถุเกินความจำเป็นจนรวยไม่คำนึงถึงเศรษฐกิจส่วนรวม เพราะตนไม่เดือดร้อน จึงสุรุ่ยสุร่าย นักการเมืองเข้าฉกฉวยผลประโยชน์ ก่อให้เกิดความล้มเหลวทางเศรษฐกิจ ข้าราชการใช้อำนาจ บังหลวง ทำลายเศรษฐกิจของชาติ

๑๐. สาเหตุแห่งปัญหาวิกฤตวัฒนธรรมที่มีผลมาจาก เศรษฐกิจ

ความจนเป็นรากเหง้าของปัญหาสังคม เป็นเหตุให้เกิดการทำลายวัฒนธรรม ขาดความรับผิดชอบในการพึ่งพาตนเอง พึ่งความช่วยเหลือภายนอก ใช้ระบบเศรษฐกิจตามแบบตะวันตก ทำให้เสียสมดุล เศรษฐกิจผิดเคื่องทำมาหากินลำบาก ไม่มีเวลาสนใจศิลปวัฒนธรรม ผู้นำประเทศไม่มีความจริงใจในการแก้ไขปัญหาทางวัฒนธรรม นักวิชาการแสวงหาผลประโยชน์มากกว่าการแก้ไขเศรษฐกิจบ้านเมือง ฟุ่มเฟือย ขอบชื้อของที่ไมจำเป็น ขอบชื้อของนอกมากกว่าของไทย ความไม่ซื่อสัตย์ของนักการเมือง ข้าราชการและเจ้าหน้าที่ทุกระดับ

๖. แนวทางการแก้ไขปัญหาวิกฤตวัฒนธรรมที่มีผลมาจาก เศรษฐกิจ

ปลูกฝังค่านิยมทางจิตใจแทนวัตถุนิยม ควรส่งเสริมเศรษฐกิจพอเพียง มากกว่าการแข่งขันเพื่อผลกำไร รัฐควรสนับสนุน ผลิตภัณฑ์พื้นบ้านไทย และสินค้าที่ผลิตในประเทศ ต้องประหยัด เก็บออม และปลูกฝังค่านิยมใช้ของไทย ส่งเสริมชุมชนให้สร้างผลิตภัณฑ์ของตัวเองขาย ปรับระบบการปกครองอย่าให้เกิดการฉวยโอกาสเอารัดเอาเปรียบกัน ปลูกฝังการดำรงชีพด้วยความพอดี พอเพียง และพอใจ

7. ด้านขนบธรรมเนียมประเพณี

๙. ข้อบ่งชี้ถึงวิกฤตวัฒนธรรมด้านขนบธรรมเนียมประเพณี

มีสัมพันธภาพเพื่อก่อนวัยอันควร สตรีรักนวลสงวนตัวน้อยลง เด็กวัยรุ่นไม่ละอายที่จะแสดงออกทางเพศสัมพันธ์ในที่สาธารณะ ผู้คนไร้มารยาทมากขึ้น มีความเคารพในสิทธิของผู้อื่นน้อยลง วัฒนธรรมข้ามชาติสร้างความหลงผิด “เห็นผิดเป็นชอบ” เด็กรุ่นใหม่ไม่เคารพผู้ใหญ่ ไม่ค่อยรู้จักคุณคน ว่ายากสอนยาก การแต่งกายไม่เหมาะสมมากขึ้นไม่ถูกกาลเทศะผิดระเบียบประเพณี ผู้คนปฏิบัติตามขนบธรรมเนียมประเพณีน้อยลง วัฒนธรรมท้องถิ่นถูกละเลย

๑๐. สาเหตุที่ทำให้เกิดปัญหาทางขนบธรรมเนียมประเพณีตามข้อบ่งชี้

เสื่อมความนิยมในขนบประเพณีอันดีงามเนื่องจากอิทธิพลภายนอก กระแสสิทธิมนุษยชนรุนแรงเกินพอดีถือสิทธิมากกว่าหน้าที่ เอาอย่างตัวอย่างที่เลวจากสื่อมวลชน เช่น ภาพยนตร์ ต่างประเทศ ขาดการอบรมสั่งสอนทั้งใน

ครอบครัวและในโรงเรียนทุกระดับ ความเปลี่ยนแปลงของวิถีชีวิตแบบไทยมาเป็นแบบตะวันตกแบบไม่ยั้งคิด คนไทยนิยมตามแฟชั่นโดยไม่ใช้เหตุผล ไม่มีวิจารณญาณ การครอบงำของตะวันตก โดยผ่านทางสื่อมวลชนเป็นส่วนใหญ่

ค. แนวทางการแก้ไข

ให้การอบรมสั่งสอน ปลูกฝังสิ่งที่ดีงาม ทั้งทางบ้าน สังคม และทางสื่อต่างๆ อนุรักษ์ประเพณีอันดี และสิ่งที่ดีงามไว้โดยรวมมือกันทุกฝ่าย ผู้ใหญ่ต้องชี้แนะเด็กไปในทางที่ถูก เป็นตัวอย่างที่ดี เพื่อให้เด็กนำไปปฏิบัติ ปลูกฝังนิสัยความเอื้ออาทรต่อกัน ไม่คิดเป็นเงินเป็นทองไปหมด สอนให้คิดอย่างมีเหตุผล ปลูกฝังนิสัยความมีระเบียบเรียบร้อยในการส่งเสริมวัฒนธรรม ควรเน้นการทำงานอย่างเป็นรูปธรรม ส่งเสริมวัฒนธรรมพื้นบ้านอย่างจริงจัง เพื่อเป็นรากฐานของบ้านเมือง

8. ด้านวรรณศิลป์

ก. ข้อบ่งชี้ถึงปัญหาทางวัฒนธรรมด้านวรรณศิลป์

ผู้คนขาดความรัก ความรู้ความเข้าใจในวรรณคดีไทย คนส่วนมากอ่านคำประพันธ์ไม่เป็น อ่านบทกวีนิพนธ์ไม่เป็น คนไทยอ่านหนังสือน้อย เพราะไม่มีนิสัยรักการอ่านเป็นพื้นฐาน คนรู้วรรณศิลป์ไทยน้อยลง ไม่เป็นที่นิยมเนื่องจากขาดความสนใจ วรรณกรรมกลายเป็นเรื่องเฉพาะของคนบางกลุ่ม วรรณกรรมใหม่ๆ ใช้ภาษาไม่ดีเน้นความแปลกใหม่ แนวคิดใหม่ มากกว่าความไพเราะงดงาม มีวรรณศิลป์เชิงพาณิชย์ มากกว่าเชิงคุณค่าและความทางศิลปะ กิจกรรมด้านวรรณศิลป์มีน้อย คนอ่านกวีนิพนธ์น้อยเกินไป บทเพลงในตลาดไม่มีชั้นลัทธิ ขาดความไพเราะงดงามทางภาษา การละเลยการสอนวรรณคดีในโรงเรียน ทำให้ขาดสำนึกในชาติ

ข. สาเหตุแห่งปัญหาวัฒนธรรมด้านวรรณศิลป์

การสอนวรรณคดีไทยในโรงเรียนน้อยเกินไป ไม่สอนเป็นเรื่อง มีแค่ตัวอย่าง ขาดครูที่มีความรู้ความชำนาญการสอนวรรณคดี และกวีนิพนธ์ ผู้คนขาดรสนิยมทางวรรณศิลป์ เนื่องจากไม่มีการเผยแพร่ที่ดีพอ กิจกรรมทางวรรณศิลป์มีน้อยเกินไป ที่มีก็อยู่เฉพาะในแวดวงจำกัด หลักสูตรภาษาไทยหย่อนเรื่องคำประพันธ์และการใช้ภาษา ขาดตัวอย่างและการชักนำที่ดีจากสื่อ โดยเฉพาะสิ่งตีพิมพ์ และโทรทัศน์ เด็กรุ่นใหม่ไม่เข้าใจสำนวนไทย ชินสำนวนต่างประเทศและภาษาที่ผิดๆ

ค. แนวทางการแก้ไข

ควรมีนโยบายส่งเสริมการอ่าน เขียน จัดการห้องสมุดให้มีประสิทธิภาพ จัดกิจกรรมเสริมการอ่านการเขียนที่ถูกต้อง ทั้งในสถานที่และสื่อมวลชน ควรมีการเผยแพร่ จัดกิจกรรมทางวรรณศิลป์บ่อยๆ จัดหลักสูตรด้านการประพันธ์ให้เข้มแข็ง จริงจัง ไม่ใช่แบบงูๆปลาๆ ควรมีการให้การศึกษา และส่งเสริมวรรณศิลป์อย่างจริงจัง การศึกษาต้องเอื้ออำนวยให้ผู้เรียนมีความรู้ ความรักในวรรณศิลป์ บังคับให้โรงเรียนนานาชาติต้องสอนภาษาไทย ส่งเสริมการประกวดการอ่าน และการแต่งคำประพันธ์

9. ด้านดนตรี และนาฏศิลป์

๙. ข้อบ่งชี้ปัญหาด้านวัฒนธรรมทางดนตรีและนาฏศิลป์

ผู้คนไม่รู้จักคุณค่าในความงาม ของดนตรี นาฏศิลป์ และศิลปกรรมไทย คนส่วนใหญ่ไม่ฟังดนตรีไทย ไม่ดูนาฏศิลป์ไทย เพราะเข้าไม่ถึงศิลปะ รัฐบาลไม่สนใจสนับสนุน ศิลปินต้องดิ้นรนกันเอาเอง ขาดการอุปถัมภ์ เด็กรุ่นใหม่ไม่เห็นความดี ความงามของดนตรีและนาฏศิลป์ไทย ขาดครูดนตรี นาฏศิลป์ที่มีความรู้ความสามารถจริงๆ ขาดการแสดงดนตรีและนาฏศิลป์ไทยในสังคม ผู้บริโภคไม่มีทางเลือก ศิลปินไทยไม่ได้รับการสนับสนุนจริงจัง มีทัศนคติผิดๆ ที่ว่าดนตรีและนาฏศิลป์ไทยไม่ทันสมัย เศษ ล้าหลัง ดนตรีและการแสดงเพื่อการค้าทำลายผลงานทางศิลปะ ดนตรีไทยซบเซา ไม่มีผู้อุปถัมภ์ เพราะทำกำไรไม่ได้

๑๐. สาเหตุแห่งวิกฤตการด้านดนตรีและนาฏศิลป์

ขาดการนำเสนอทางสื่อมวลชน ผู้คนไม่มีโอกาสได้รับรู้และชื่นชม ดนตรีและนาฏศิลป์มีเฉพาะในวงแคบ จำกัด และมีจำนวนน้อยเกินไป ดนตรีและนาฏศิลป์ไทย หาดูได้ยาก จึงทำให้คนไม่สนใจ ขาดผู้ถ่ายทอดที่มีความสามารถจริงๆ รัฐ และเอกชนไม่เอาใจใส่ส่งเสริมศิลปะไทยอย่างจริงจัง สื่อมวลชนไม่สนับสนุน ไม่มีการเผยแพร่ ดนตรีและนาฏศิลป์ไทยเท่าที่ควร ดนตรีสมัยนิยม และการแสดงแบบตะวันตกเข้ามาครอบงำสังคมไทย

๙. แนวทางการแก้ไข

รัฐต้องอุปถัมภ์ศิลปะประจำชาติอย่างแท้จริง ต้องมีงบประมาณเพียงพอ สนับสนุนบุคลากรทางศิลปวัฒนธรรมอย่างจริงจัง ส่งเสริมให้เด็กไทยเล่นดนตรีไทย ร้องเพลงไทย รำไทย ในทุกระบบ ให้มีความสำคัญ (จำนวนหน่วยกิต) เท่ากับวิชาสาขาอื่นๆ ต้องผลิตครูดนตรีไทยและนาฏศิลป์ให้พอเพียง จัดแสดงดนตรี นาฏศิลป์เป็นประจำในที่จะไปมาได้สะดวก ต้องประชาสัมพันธ์ให้ทั่วถึง สื่อต้องนำเสนอดนตรีและนาฏศิลป์ไทย อย่างสม่ำเสมอ ในช่วงเวลาที่เหมาะสม บิดามารดาต้องปลูกฝังความรักความเข้าใจในดนตรี นาฏศิลป์ไทย ต้องจัดหาบุคลากรที่มีจิตวิญญาณ และความสามารถสูงมาเป็นผู้ถ่ายทอด

10. ด้านการใช้ภาษาไทย

๙. ข้อบ่งชี้ถึงปัญหาด้านการใช้ภาษาไทย

คนจำนวนมาก อ่าน เขียน ไม่ถูกหลักภาษาไทย การใช้ภาษาไม่ตรงความหมาย ไม่ตรงประเด็น ทำให้สื่อความไม่ชัด ครู อาจารย์ และบุคคลทั่วไป พูดไทยไม่ชัด คำควบกล้ำ ร ล ไม่มี สื่อมวลชน พูดไม่ชัด และใช้ภาษาผิดแบบแผน เป็นตัวอย่างที่ไม่ดี ผู้คนทั่วไปใช้ภาษาผิดแบบแผน ผิดหลักภาษา ชอบใช้ภาษาสแลง หนังสือพิมพ์เขียนภาษาไทยผิดๆ ถูกๆ ใช้ถ้อยคำสำนวนผิดๆ ย่อความไม่เป็น จับความไม่เป็น สรุปความไม่ได้ พูดวกวนไม่ตรงประเด็น เขวชวนพูดจาไม่ไพเราะ ไม่สุภาพ พูดเร็ว รัว ไม่มีหางเสียง สื่อมวลชนเป็นตัวอย่างที่ทำให้ภาษาวิบัติ

๑๐. สาเหตุที่ทำให้เกิดวิกฤตการณ์ทางการใช้ภาษา

ราชบัณฑิตเป็นที่พึ่งในการใช้ภาษาไม่ได้ ไม่มีความแน่นอนในการกำหนดกฎเกณฑ์ต่างๆ มีข้อยกเว้นมากเกินไป การบัญญัติ ศัพท์วิชาการไม่ตรงความเป็นจริง ไม่สอดคล้องกับการใช้งาน หนังสือ สิ่งพิมพ์ต่างๆ เป็นตัวนำในการใช้ภาษาวิบัติ สื่อมวลชนเป็นตัวอย่างที่ไม่ดีในการใช้ภาษาไทย ครูผู้สอนเป็นตัวอย่างที่เลวในการใช้ภาษาเสียเอง ผู้ผลิตสื่อ ผู้ประกาศ พิธีกร ขาดความเอาใจใส่ในการใช้ภาษาให้ถูกต้อง

๑๑. แนวทางแก้ปัญหาในการใช้ภาษา

ต้องปูพื้นฐานการใช้ภาษาให้ถูกต้อง พูดเขียนให้ตรงกับที่ต้องการ สื่อมวลชนเป็นเครื่องมือสำคัญในการอนุรักษ์ภาษา ต้องใช้ภาษาให้ถูกต้อง พิธีกรผู้ประกาศต้องฝึกฝนและสอบผ่านการใช้ภาษาจากกรมประชาสัมพันธ์ และกรมฯ ต้องเอาใจใส่ดูแลเรื่องนี้อย่างจริงจัง ปรับปรุงคุณภาพการพูด การใช้ภาษา ของครู อาจารย์ทุกระดับ ผลิตครูภาษาไทยที่มีศิลปะในการสอน ไม่น่าเบื่อ ใช้สื่อการสอนที่น่าสนใจ สอนเน้นการอ่านจับใจความ สรุป ย่อความ เรียงความ ให้มากๆ ฝึกฝนเด็กๆ ให้พูดอย่างถูกต้อง ไพเราะ และสุภาพ ช่วยกันชี้แจง แนะนำ ตักเตือนเมื่อใช้ภาษาไทยไม่ถูก ต้องเข้มงวดกวดขันการใช้ภาษาของนักศึกษาสื่อมวลชนในสถาบันต่างๆ

11. ด้านครอบครัว

๑๒. ข้อบ่งชี้ด้านปัญหาทางวัฒนธรรมที่มาจากครอบครัว

การหย่าร้างสูงขึ้น มีเด็กที่มาจากครอบครัวแตกแยกมากขึ้น พ่อแม่มีเวลาให้ลูกน้อยลง ครอบครัวขาดความอบอุ่น ไม่มี เวลาสอนลูก คนใช้ให้เลี้ยงดูเด็กแทนพ่อแม่ ทำให้เด็กได้รับการถ่ายทอดนิสัยใจคอ ทักษะคติ และจรรยาบรรณจากพี่เลี้ยง มากกว่าพ่อแม่ เด็กๆ ไม่ค่อยเคารพผู้ใหญ่ ไม่เชื่อฟังผู้ใหญ่ เด็กๆ ขาดการอบรมสั่งสอน คนที่มีการศึกษาสูงรับวัฒนธรรมตะวันตกมามาก แต่ลืมวัฒนธรรมไทย ผู้ที่หากินผิดกฎหมาย คงไม่สอนลูกให้เป็นคน

ดีที่รับผิดชอบต่อสังคม ครอบครัวส่วนใหญ่ไม่ปลูกฝังความเป็นไทยให้แก่เด็ก กิจกรรมร่วมในครอบครัวน้อยลง ครอบครัวไม่สืบสานวัฒนธรรมอันดีงาม มักเป็นนักวัตถุนิยมไม่คำนึงถึงด้านจิตใจ

๖. สาเหตุของปัญหาทางวัฒนธรรมเกี่ยวกับครอบครัว

ผู้ใหญ่เป็นตัวอย่างที่ผิดในด้านค่านิยมไทย และมีรสนิยมที่เป็นปฏิปักษ์ต่อศิลปวัฒนธรรมไทย ขาดการปลูกฝังสำนึก ความเป็นไทย รักชาติ และวัฒนธรรมไทย ในครอบครัว อิทธิพลของวัฒนธรรมภายนอก ทำให้ครอบครัวรับสิ่งผิดมาใช้อย่างเคยชิน ปัญหาทางเศรษฐกิจทำให้ไม่มีเวลาดูแลอบรมเด็กให้ดีเท่าที่ควร ปัญหาของสังคมมักมาจากครอบครัวแตกสลาย ซึ่งมีสาเหตุมาจากปัญหาทางเศรษฐกิจ

ค. แนวทางการแก้ปัญหาเกี่ยวกับครอบครัว

รัฐต้องผลิตสื่อ และใช้สื่อมวลชนสร้างสำนึกให้ทุกคนในครอบครัว สมาชิกในครอบครัวต้องเอาใจใส่ดูแลซึ่งกันและกัน ปลูกฝังสำนึกที่ดีแก่เด็ก พ่อแม่ต้องใช้เวลาลูกให้พอเพียง ต้องเอาใจใส่อบรมดูแล ให้ความอบอุ่นแก่เด็กให้มากขึ้น ใช้แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง ในการดำเนินชีวิต ส่งเสริมการมีครอบครัวขยายแบบดั้งเดิมเพื่อเป็นพื้นฐานวัฒนธรรมไทย พ่อแม่ต้องเป็นตัวอย่างที่ดี ด้านสำนึกในความเป็นไทย ความรักชาติ และศิลปวัฒนธรรมไทย สำนึกไทยต้องแก้ไขที่ตัวบุคคล ด้วยการใช้อุปนิสัยเป็นสิ่งที่กระตุ้น

12. ด้านบุคคลผู้นำในสังคม

๙. ข้อบ่งชี้ปัญหาวัฒนธรรมที่มาจากบุคคลผู้นำสังคม

ผู้นำขาดวิสัยทัศน์ทางวัฒนธรรม ขาดความซื่อสัตย์ต่อชาติบ้านเมือง รักษาผลประโยชน์ตนและสมัครพรรคพวกมากกว่าผลประโยชน์ของชาติ ผู้นำสังคมยังไม่อาจถือเป็นแบบอย่างในความรักชาติบ้านเมืองได้สนิทใจ ผู้นำสังคมไม่ได้แสดงออกถึงความเป็นไทย รักและชื่นชมศิลปวัฒนธรรมไทยอย่างแท้จริง ผู้นำสังคมไม่เป็นแบบอย่างที่ดี เช่น เรื่องความซื่อสัตย์สุจริต คุณธรรม ผู้นำหาผลประโยชน์ให้ตนและพวกพ้องมากเกินไป ผู้นำไม่มีจุดยืนที่แน่นอน และยังไม่มีความชัดเจนในการแก้ปัญหาสังคม

๖. สาเหตุของปัญหาที่มาจากผู้นำในสังคม

ไม่มีความจริงจัง ในการส่งเสริม ทะนุบำรุง เผยแพร่ ศิลปะวัฒนธรรมไทย เห็นแก่ส่วนตนมากกว่าส่วนรวม นักการเมืองมักใช้อำนาจเหนือข้าราชการประจำ ผู้นำไม่มีคุณธรรมเพียงพอ หวังผลประโยชน์ตนมากกว่าส่วนรวม เห็นแก่หมู่คณะมากกว่าบ้านเมือง บุคลากรเก่งแฉ่งซึ่งดี ซึ่งตำแหน่ง ทำลายกันเอง อย่างไรคุณธรรม ความไม่ละอาย ต่อบาปของผู้นำสังคมบางคน

๖. แนวทางการแก้ไข

ผู้นำสังคมต้องเป็นแบบอย่างที่ดีทางคุณธรรมและจริยธรรมแก่ประชาชน ต้องส่งเสริมและยกย่องเชิดชู ผู้ทำคุณงามความดี ไม่ใช่ผู้มีทรัพย์มาก ผู้นำต้องทำตัวเป็นแบบอย่างที่ดี ด้านสำนึกไทย รักชาติและวัฒนธรรมไทย ต้องสรรหาคนที่มีความรู้ความสามารถมาทำงานด้านวัฒนธรรม พัฒนาความรู้และค่านิยมในศิลปวัฒนธรรมไทยแก่บุคลากรทุกหน่วยงาน ผู้นำสังคมต้องศึกษาหาความรู้ด้านวัฒนธรรมไทย เพื่อสร้างสำนึกไทย

13. ด้านสื่อมวลชน

๙. ข้อบ่งชี้ถึงปัญหาทางวัฒนธรรมที่เกิดจากสื่อมวลชน

สื่อมวลชน เป็นเครื่องมือในการทำลายมากกว่าส่งเสริมความเป็นไทย ผู้ประกาศ ผู้ดำเนินรายการ ใช้ภาษาไม่ถูกต้อง พูดไทยไม่ชัด ถ้อยคำสำนวนไม่น่าฟัง ใช้ภาษาผิดหลักไวยากรณ์ พิธีกรจำนวนไม่น้อยไว้ผม และแต่งกายไม่เหมาะสมที่จะออกสู่มวลชน นำเสนอและปลูกฝังค่านิยมตะวันตกมากกว่าปลูกฝังความเป็นไทย พิธีกรผู้จัดรายการขาดความรู้ในเนื้อหาทางวัฒนธรรม ทำให้รายการไม่มีคุณค่า แสดงออกได้อย่างชัดๆ เชนๆ ไม่ใช่จากสมองและจากใจ

รายการที่ส่งเสริมความเป็นไทยและศิลปวัฒนธรรมไทยอยู่ในช่วงเวลาที่ไม้อาจจะดูได้สะดวก เพราะทางสถานีไม่ให้ความสำคัญอย่างจริงจัง ประชาชนไม่มีทางเลือกในการบริโภคสื่อด้านวัฒนธรรม ไม่มีรายการประจำนำเสนอดนตรีไทย นาฏศิลป์ไทยทางโทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ชอบเอาข่าวร้าย และรูปอนาจารขึ้นหน้าหนึ่งเสมอ คอลัมน์ส่งเสริมวัฒนธรรมในหนังสือพิมพ์มีน้อย นำเสนอสิ่งที่เป็นวัฒนธรรมต่างชาติมากเกินไป จนทำให้คนดูเรียนรู้ และรับเอาวัฒนธรรมต่างชาติเข้าไว้โดยไม่รู้ตัว สื่อมีอิทธิพลมาก แต่รัฐควบคุมดูแลสื่อไม่ได้ สื่อทำทุกอย่างได้ตามใจชอบ สื่อไม่ประเทืองปัญญา อารมณ์ สร้างกระแสนิยมตะวันตกมากกว่าไทย เอาลูกครึ่งที่พูดไม่ชัดมาเป็นพิธีกร เป็นตัวละคร เพื่อเป็นจุดขายหวังแต่ผลทางธุรกิจ ไม่คำนึงถึงความถูกต้องดีงามทางวัฒนธรรม ไม่มีการกลั่นกรองรายการจากต่างประเทศ ทำให้สิ่งที่ขัดกับวัฒนธรรมไทยเผยแพร่ออกไปเป็นผลเสียแก่บ้านเมือง นำเสนอรายการไร้สาระในช่วงเวลาที่มีคนดูมาก แต่รายการดีๆถูกนำไปไว้ในช่วงเวลาที่ไม่ค่อยมีคนดู ดารา นักร้องเป็นแบบอย่างของเด็กๆ ควรยกย่องชื่นชมผู้ที่มีความเป็นไทย

๒. สาเหตุของความบกพร่องทางวัฒนธรรมที่เกิดจากสื่อมวลชน

รัฐไม่อาจควบคุม จัดการ และบริหารสื่อได้ สื่อกลายเป็นเครื่องมือของนักธุรกิจมากกว่าจะเป็นของประชาชน รัฐ และสื่อมวลชน ไม่สนับสนุนศิลปวัฒนธรรมประจำชาติอย่างจริงจัง รัฐบาลเน้นเรื่องการท่องเที่ยวมากกว่าการทํานุบำรุง ศิลปะวัฒนธรรม ซึ่งเป็นพื้นฐานของการท่องเที่ยว รายการต่างๆ จัดขึ้นเพื่อเงินมากกว่าเพื่อสังคม ประชาชน และประเทศชาติ คำนึงถึงอันดับมากกว่าคุณค่าทางสังคม และความเป็นมนุษย์ บุคลากรของสื่อยังขาดจิตสำนึกในการสร้างสรรค์สิ่งดีงาม ทำลายวัฒนธรรม โดยไม่รู้ตัว เพราะมัวแต่มุ่งที่จะให้เป็นที่ยอมรับของคนดู นักธุรกิจที่ใช้สื่อมีนิสัยเห็นแก่ได้มากกว่าคำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวม การจัดเวลาและรายการคำนึงผลทางโฆษณามากกว่าประโยชน์ของคนดู

๓. แนวทางการแก้ไขปัญหาทางวัฒนธรรมที่เกิดจากสื่อมวลชน

สมาพันธ์ของสื่อต้องเข้ามาดูแลแก้ไข เอาข่าวดี คนทำดีขึ้นหน้าหนึ่ง ลดการนำเสนอเรื่องราวของวัฒนธรรมต่างชาติ และนำเสนอความดีงามของไทย เรื่องไทยๆ ชีวิตไทยและวัฒนธรรมไทยให้มากขึ้น ต้องมีหน่วยงานเข้ามาดูแลสื่อ อย่าปล่อยให้อสื่อเป็นองค์กรที่แตะต้องไม่ได้ ส่งเสริมสนับสนุนคนทำสื่อที่ดี ยกย่อง ให้รางวัล ปลดคนทำสื่อที่เลวออกไป ฝึกอบรมการเขียน การใช้ภาษา และความรู้ทางวัฒนธรรมให้คนผลิตสื่อ ปลุกฝังจิตสำนึกในจรรยาบรรณให้แก่ผู้ผลิตสื่อ ตั้งแต่ในสถานศึกษา สังคมต้องช่วยกันควบคุมและตรวจสอบสื่อ อย่าให้ทำอะไรในทางที่เป็นการทำลายความเป็นไทย คุณธรรม และศีลธรรมอันดีของประชาชน ต้องมีการอบรมผู้ผลิตสื่อให้มีสำนึกไทย รักชาติและวัฒนธรรมไทย สร้างภูมิคุ้มกันทางวัฒนธรรมให้แก่ประชาชน โดยการให้ความรู้ ความคิด ที่ถูกต้อง ประชาชนต้องช่วยกันต่อต้านสิ่งไม่ถูกต้องเหมาะสม ที่สื่อนำมาเสนอ